

Wojewódzki konkurs przedmiotowy z historii w roku szkolnym 2025/2026

Stopień I (szkolny)

Termin: 7 październik 2025 r.

Miejsce: Szkoła Podstawowa w Ornontowicach

Zakres umiejętności:

1. Sytuowanie zjawisk, wydarzeń i procesów historycznych w czasie i przestrzeni.
2. Porządkowanie chronologiczne.
3. Dostrzeganie zmian w funkcjonowaniu społeczeństw i związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia.
4. Dostrzeganie ciągłości rozwoju cywilizacyjnego i kulturowego.
5. Charakteryzowanie zjawisk, wydarzeń i procesów historycznych.
6. Dostrzeganie i wyjaśnianie związków przyczynowo – skutkowych.
7. Wyjaśnianie znaczenia wydarzeń dla rozumienia współczesnego świata.
8. Pozyskiwanie i porównywanie informacji pochodzących z różnych źródeł.
9. Tworzenie narracji historycznej w oparciu o informacje pochodzące z różnych źródeł.
10. Formułowanie wniosków i ocen.

Zakres treści:

1. Cywilizacje starożytne

- a) porównanie koczowniczego stylu życia z osiadłym;
- b) cywilizacja Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela) oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu – lokalizacja w czasie i przestrzeni oraz charakterystyka struktur społecznych i systemu wierzeń;
- c) porównanie systemu sprawowania władzy oraz organizacja społeczeństwa w Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie;
- d) najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach filozofii, nauce, architekturze, sztuce, literaturze;
- e) narodziny oraz rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa;

2. Świat islamski i Bizancjum.

- a) narodziny islamu i jego wpływa na Europę;
- b) zasięg i osiągnięcia cesarstwa bizantyjskiego;

c) dostrzeganie różnic między chrześcijaństwem wschodnim a zachodnim.

3. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy

- a) rozłam w Kościele w XI wieku oraz relacje pomiędzy władzą cesarską a papieską;
- b) system lenny i podziały społeczne w średniowieczu;
- c) życie średniowiecznego miasta i wsi;
- d) kultura rycerska;
- e) styl romański i styl gotycki;
- f) rola Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego.

4. Polska w okresie wczesnopiastowskim

- a) państwo pierwszych Piastów i umiejscowienie jej w czasie i przestrzeni;
- b) okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa chrystianizacji Polski;
- c) odbudowa i rozwój państwa Piastów za rządów Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego;
- d) dokonania Bolesława Krzywoustego.

5. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego

- a) przyczyny i skutki rozbicia dzielnicowego;
- b) przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego;
- c) sytuacja międzynarodowa ziem polskich w okresie rozbicia dzielnicowego;
- d) proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku.

6. Polska XIV – XV wieku

- a) rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku;
- b) dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej oraz w polityce zagranicznej;
- c) unia Polski z Litwą;
- d) relacje polsko-krzyżackie w XIII-XV wieku;
- f) rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (do konstrukcji nihil novi);

7. Wielkie odkrycia geograficzne

- a) przyczyny i skutki odkryć geograficznych;

b) najważniejsze dokonania odkrywców na przełomie XV i XVI w.

8. Europa w XV i XVI wieku

a) cechy renesansu europejskiego;

b) przyczyny i następstwa reformacji;

c) reforma Kościoła katolickiego.

9. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów

a) najważniejsze wydarzenia w dziedzinie polityki wewnętrznej ostatnich Jagiellonów;

b) polityka zagraniczna ostatnich Jagiellonów;

c) unia realna między Polską a Litwą;

d) życie gospodarcze w XVI wieku;

e) największe osiągnięcia polskiego renesansu i reformacji.

Literatura:

Podręczniki do nauki historii w szkole podstawowej.